

تکنیک های تلقیح مصنوعی و افزایش کارایی تولیدمثلی در شترمرغ

آرش رضانپور شاهی^{۱*}، عبدالکریم زمانی مقدم^۲، پروانه نفیسی فرد^۳، عبدالله کیانی^۴

۱. رزیدنت تخصصی بهداشت و بیماری های پرندگان، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سراسری شهرکرد

۲. استاد بخش علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سراسری شهرکرد

۳. دکتری عمومی دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد

۴. کارشناس بخش طیور، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سراسری شهرکرد

Ramezanpour.dvm@gmail.com

مقدمه: با توجه به بحران کم آبی در کل دنیا و به خصوص کشور خودمان ایران، صنایع تولیدی کم کم باید به سمتی روند که از حداقل منابع آبی حداکثر بهره را ببرند. پرورش شتر و شترمرغ در صنایع غذایی یکی از این نوع کارهاست زیرا که پرورش این حیوانات نه به مراتب زیادی احتیاج دارد و نه آب مصرفی بالایی دارند و از آن طرف ضریب تبدیل غذایی بالایی نیز دارند. شترمرغ از خانواده سینه پنهان است و انواع مختلفی دارند که در ایران شترمرغ آفریقایی پرورش داده می شود. شترمرغ ها به منظور استفاده از گوشت، پر، روغن و چرم پرورش داده می شوند. روش کار برای انجام یک تلقیح مصنوعی موفق اولین قدم جمع آوری اسپرم است و این خود نیز مرهون پروتکلی کاربردی همراه با وسایل و تجهیزات به روز و مناسب می باشد. همچنین برای این کار به دانش رفتارشناسی پرنده نیز باید توجه ویژه ای داشت. روش های متعددی مثل استفاده از تیزر و غیره برای جمع آوری اسپرم شترمرغ وجود دارد. در مرحله بعد باید اسپرم ها به آزمایشگاه منتقل و از لحاظ باروری بررسی و در مرحله آخر در لوله های ذخیره اسپرم به منظور انجام تلقیح مصنوعی در فصل تولیدمثلی ذخیره می شوند. زمان و دوز اسپرم تلقیح شده در شترمرغ ها بسیار اهمیت دارد. برای یک تلقیح خوب حداقل ۲۰۰ میلیون اسپرم نیاز است. بحث و نتیجه گیری: در مزارع شترمرغ نسبت نر ها و ماده ها برای تولیدمثل کارا بسیار اهمیت دارد و محدودیت ایجاد می کند. اما با روش های تلقیح مصنوعی می توان از بیشترین پتانسیل تولیدمثلی بهره برد. این تنها روش عملی برای بهبود ژنتیک، تولید مثل کارا و تولید تخم با نطفه بهتر است. کلمات کلیدی: شترمرغ، تلقیح مصنوعی، کارایی تولیدمثلی

مروری بر مراقبت های ویژه و اورژانسی در پرندگان زینتی

پروانه نفیسی فرد^{۱*}، عبدالکریم زمانی مقدم^۲، آرش رضانپور شاهی^۳، عبدالله کیانی^۴

۱. دکتری عمومی دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد

۲. استاد بخش علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سراسری شهرکرد

۳. رزیدنت تخصصی بهداشت و بیماری های پرندگان، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سراسری شهرکرد

۴. کارشناس بخش طیور، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سراسری شهرکرد

Parvan_nfs@yahoo.com

مقدمه: بیشتر پرندگان علائم بیماری را در مراحل اولیه بیماری نشان نمیدهند. اغلب پرندگان میتوانند علائم بیماری را تا زمانی که اوضاع وخیم نشده ماسکه کنند و بعد از وخیم شدن اوضاع در شرایط اورژانسی مرگ و زندگی قرار گیرند. علائمی چون نشستن بر کف قفس، خونریزی، استفراغ و برگشت غذا، سختی در تنفس، ضعف، بی اشتها و تشنج همگی می توانند به عنوان شرایط اورژانسی تلقی گردند. در این مواقع صاحب پرنده باید سریعاً ظرف آب موجود در قفس را خالی کرده و قفس را بدون تمیز کردن و به همان شکل به کلینیک مراجعه کند. روش کار: کلینیسین در اولین اقدام باید شرایط پرنده را پایدار کند. برای این منظور باید پرنده را در جای گرم (۲۹ تا ۳۰ درجه سانتیگراد) قرار داده و اکسیژن درمانی را نیز شروع کند. سپس در حین اکسیژن درمانی تاریخچه گرفته شود. تاریخچه از نظر سن، جنس، جیره غذایی و تغییرات آن در چند روز اخیر، حضور حیوان دیگر در خانه، زمان شروع علائم، علائم دیده شده توسط صاحب پرنده و تغییرات رفتاری پرنده باید بررسی شود. سپس باید معاینات بالینی را با دقت و سرعت لازم با توجه به شرایط پرنده انجام داد. پرنده باید از نظر وضعیت ایستادن، معاینات تنفسی، عصبی، گوارشی و مدفوع (از نظر رنگ، حجم و بو)، پرها، چشم، منقار و سره (برجستگی بالای منقار در بعضی پرندگان) چک شود. بحث و نتیجه گیری: در مواقع اورژانسی مهمترین اقدام پایدار کردن شرایط حیوان است و سپس با معاینه و ابزار پاراکلینیک مثل آزمایش خون و تکنیک های تصویربرداری علت بیماری مشخص و درمان های مربوطه را باید انجام داد. استفاده از گوشی برای شنیدن صداهای تنفسی و قلب نیز در بعضی از موارد کاربرد دارد. کلمات کلیدی: پرندگان زینتی، شرایط اورژانسی، مراقبت های ویژه